گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۶۱۱۸۱
سه شنبه ۲ آبان ۱۴۰۲ ۸:۱۶

قابل توجه جعل کنندگان الحاقیه و تفاهم نامه های حقوقی؛

قانون جعل امضا، مجازات و راه های تشخیص آن

جعل در لغت به معنای خلق کردن و دگرگون کردن می باشد.در علم حقوق نیز جعل به معنای هرگونه نوشته برخلاف واقعیت و به ضرر دیگری می باشد.برخلاف آنچه که در بین مردم رایج است که جعل را صرفا در خصوص استفاده از شکل امضای دیگری یا دستخط فرد دیگر که باعث تردید نسبت به اصل بودن شود می دانند در حالی که باید گفت که جعل صرفا محدود به این موارد نیست و قانون مجازات اسلامی با تعریفی که از جعل بیان کرده است محدوده تحقق این جرم را گسترده تر کرده است.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، جعل عبارت است از :ساختن نوشته یا سند یا ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیر رسمی، خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یا سیاه کردن یا تقویم یا تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق نوشته ای به نوشته دیگر یا به کار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها به قصد تقلب و ضرر به دیگری می باشد.

بر اساس ماده ۵۳۶ قانون مجازات اسلامی هر شخص در اسناد یا نوشته‌های غیر رسمی جعل یا تزویر کند یا با علم به جعل و تزویر آن‌ها را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از ۶ ماه تا ۲ سال یا به ۳ تا ۱۲ میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

همچنین بر اساس مواد ۵۳۲-۵۳۴ قانون مجازات اسلامی اگر کارمند دولت در اجرای وظیفه و امور مربوط به کار خود مرتکب جعل در سند رسمی شود، به یک تا ۵ سال حبس یا به پرداخت ۶ تا ۳۰ میلیون ریال جزای نقدی محکوم می‌شود و اگر کسی که در سند و نوشته رسمی جعل می‌کند، کارمند دولت نباشد، مجازات وی ۶ ماه تا ۳ سال حبس یا جزای نقدی از ۳ تا ۱۸ میلیون ریال است.

جعل امضا چیست و جاعل چه کسی است؟

امضا در زندگی روزمره دارای کابردهای فروانی می باشد و بدون آن بسیاری از امور با خلل مواجه می شود.اما گاهی همین امضاها از سوی افراد جاعل مورد سوء استفاده قرار می گیرد. به موجب قانون، جعل امضا جرم است و مجازات جرم جعل و استفاده از امضای اشخاص دیگر، در قانون بیان شده است اما قانونگذار به انواع جعل امضا و جرم جعل امضا به طور دقیق نپرداخته است و صرفا آن را در باب جعل و تزویر بیان نموده است و بسته به اینکه توسط چه کسی و در چه اسنادی صورت بگیرد مجازات های متفاوتی قرار داده است.

علاوه براینکه جعل امضا جرم می باشد استفاده از آن توسط دیگری یا جاعل نیز جرم بوده و قابل مجازات است..بنا بر تعریفی که از جعل گفته شده، جاعل کسی است که با تقلب و حیله ، سند یا نوشته‌ای را تغییر می‌دهد تا با این تغییر، ضرری به دیگری وارد کند.

هر فردی دارای یک امضای کاملا شخصی و منحصر به فردی می باشد که ممکن است دیگران برای سو استفاده از نام او امضای وی را جعل نمایند که این کار جرم محسوب می شود.همانطور که می دانیم زمانی یک عملی جرم است و در بردارنده مجازات می باشد که در قانون به آن پرداخته شده باشد

.با توجه به اینکه قانونگذار از جرم جعل من الجمله جعل امضا در قانون سخن گفته و برای آن مجازات تعیین کرده است بنابراین می توان گفت که تقلید از امضای دیگری و استفاده از ان در مقام ضرر به دیگری جرم بوده و شایسته مجازات است. چک، قولنامه، اجاره نامه و اسنادی نظیر آن باید توسط اشخاصی که این اسناد متعلق به آنها است، امضا یا مهر شود.

در این روش، جاعل امضا و مهر این اشخاص را جعل نموده، سپس از سند جعلی به ضرر صاحب این اسناد استفاده می‌نماید.در واقع جاعل کسی است که خود را به جای صاحب اصلی امضا جا داده یا اینکه با تقلب و تزویر از امضای دیگری سواستفاده می کند.

انواع جعل امضا در قانون مجازات اسلامی

در قانون مجازات اسلامی در خصوص جعل امضا ماده مستقلی در نظر گرفته نشده است و چنانچه فردی امضاء دیگری را بر روی سند یا نوشته ای انجام دهد همان جرم جعل را مرتکب شده است که با توجه به اینکه سندی که امضاء می نماید رسمی یا غیر رسمی باشد جرم جعل در اسناد رسمی و یا جعل در اسناد غیر رسمی شکل می گیرد. مورد بسیار شایعی که رخ می دهد امضاء ذیل قولنامه ها به جای دیگری می باشد که با توجه به اینکه قولنامه سند عادی است چنین فردی به مجازات جعل در اسناد عادی محکوم می گردد.

روش های تشخیص جعل امضا

تشخیص این که امضای ذیل سند واقعی است یا جعلی همیشه کار آسانی نیست در ست است در صورتی که جاعل فردی ناشی و غیرمتبحر باشد می توان با بررسی و خواندن سند، براحتی به جعلی بودن امضا پی برد. اما در بسیاری از موارد، جعل امضا به طور حرفه ای انجام می شود. در این صورت امضای جعلی با سه روش قابل تشخیص است که شامل روش فیزیکی، روش شیمیایی و روش مقایسه‌ای می باشد

کارشناسان خط و امضا می توانند امضاهای جعلی را تشخیص دهند. این کار با استفاده از ابزارهای آزمایشگاهی و یا تجربی انجام می شود.

کارشناس خط و امضا با روش هایی از جمله مقدار فشاری که بر قلم وارد می شود، جهت حرکت قلم یا دست، نوع مرکب خودکار یا قلم، تطبیق شکستگی های خط و یا امضایی ادعایی با امضا و خط اصلی، تقدم یا تاخر امضا نسبت به نوشته، نو یا کهنه بودن قلم و ... می تواند قاضی را برای صدور حکم یاری دهد.

در صورتی که روش مقایسه ای و فیزیکی برای تشخیص جعلی بودن امضا کافی نباشد، روش های شیمیایی نیز استفاده می شود.

در روش شیمیایی تشخیص امضای جعلی، میزان خطاپذیری به حداقل می رسد که برای این کار از رنگ و جوهرهایی مخصوص استفاده می شود.

همچنین پرتوهای نورانی برای تشخیص تقدم و تاخر جوهر و یا اندازه گیری مقدار فشاری که بر روی کاغذ وارد شده و الیاف کاغذ را مخدوش می کند، هم می تواند کارشناسان را از جعلی بودن امضا آگاه کند.

مجازات جعل امضا

برای اینکه پاسخ جرم جعل امضا چیست را بدهیم در ادامه همراه ما باشید. در صورتی که فردی عمل جعل امضا را انجام دهد و بخواهد از این امضا ی جعلی علیه صاحب آن استفاده کرده و به او ضرر برساند مرتکب دو جرم جعل و استفاده از سند مجعول شده است گاهی پیش می آید که عمل جعل و استفاده از سند مجعول توسط دو فرد مجزا صورت می گیرد در این حالت نیز درست است که استفاده کننده جرم جعل را انجام نداده است اما با توجه به اینکه از جعلی بودن امضا خبر داشته و می خواسته از آن به ضرر دیگری استفاد ه کند مجرم بوده و مجازات می شود اما در صورتی که استفاده کننده از این امر آگاه نباشد مسئولیتی متوجه او نمی باشد.

قانونگذار در ماده ۵۳۶ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ پیش بینی کرده است که هرکس در اسناد ونوشته های غیر رسمی ،جعل یا تزویر کندیا با علم به جعل و تزویر ،آنها را مورد استفاده قرار دهد .علاوه بر جبران خسارت وارده،به حبس از ۶ماه تا ۲ سال یا به ۳ تا ۱۲ میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

این مجازات در خصوص جعل در اسناد عادی من الجمله چک و قولنامه و ... می باشد که در دفاتر اسناد و توسط مامورین رسمی به ثبت نرسیده اند.

مجازات جرم جعل در اسناد رسمی مطابق ماده ۵۳۳ عبارت است ازحبس از ۶ماه تا سه سال یا سه تا ۱۸ میلیون ریال جزای نقدی.لازم به ذکر است که اگر جعل توسط کارمندان دولتی صورت گیرد براساس ماده ۵۳۲ مجازات خواهند شد.

در خصوص مقامات بلند مرتبه مجازات شدیدتر می باشد و اگر فردی احکام، امضاء، مهر، فرمان و دستخط مقام رهبری یا روسای قوای سه‌گانه را جعل کند یا استفاده نماید به حبس از سه تا پانزده سال محکوم می شود. واگر در خصوص سایر مقامات نظیر وزرا، معاون اول رئیس‌جمهوری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی یا خبرگان و یا قضات یا هر یک از رؤسا یا کارمندان و مسئولان دولتی مرتکب این عمل شود به یک تا ده سال حبس محکوم می شود.

کارشناسی جعل امضا توسط چه افرادی انجام می شود

در صورتی که که فردی ادعای خود مبنی بر جعل امضایش را در دادگاه مطرح می کند اگر جاعل تبحر کافی در جعل را نداشته باشد تشخیص جعل به راحتی ممکن می باشد اما گاهی عمل جعل توسط جاعلان حرفه ای انجام می گیرد که تشخیص را برای افراد عادی با مشکل مواجه می کند و امر تشخیص جعل باید به کارشناسان این حوزه ارجاع داده شود.

همانطور که جعل کردن امضا روز به روز با فناوری و ابزارهای جدید تری انجام می گیرد عمل تشخیص جعل نیز به همان صورت پیشرفته تر شده است کارشناسان تشخیص خط و امضا این کار را با ابزارهای آزمایشگاهی و یا با استفاده از تجارب خود انجام می دهند. کارشناسان تخصصی خط و امضا در دادسراهای تخصصی این کار با توجه به جهت حرکت قلم و دست و شکستگی های منحصر به فرد خط مربوط به هر فرد و تطبیق امضای فرد با امضای جعل شده می توانند اثبات جعل بودن یا اصل بودن امضا را به راحتی اثبات کنند.